

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 244a/2025

privind controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 51 din 10 martie 2022 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) și modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

(procedura de radiere a gospodăriilor țărănești (de fermier))

CHIȘINĂU
11 iunie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 26 noiembrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 11 iunie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind controlul constituționalității articolului I alineatele (1), (2), (4), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12) și (13) din Legea nr. 51 din 10 martie 2022 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) și modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl primar Iacob Guja, în baza hotărârii Consiliului local din satul Șestaci, raionul Șoldănești, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și 25 lit. i) din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională.

A. Legislația pertinentă

3. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei.”

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averele dobândite licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

4. Prevederile relevante ale Legii nr. 51 din 10 martie 2022 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) și modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale sunt următoarele:

Art. I. – (1) Prin derogare de la prevederile art.27 alin.(2) lit. a) din Legea nr.1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), prezenta lege stabilește procedura de radiere a gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier) și din Registrul fiscal de stat.

(2) Prin gospodărie țărănească (de fermier) inactivă se înțelege gospodăria țărănească (de fermier) care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) este înregistrată până la 31 decembrie 2018;

b) pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2019–1 mai 2022 nu a efectuat operațiuni pe niciun cont bancar și/sau de plată;

c) pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2019–1 mai 2022 nu a deținut echipamente de casă și de control cu memorie fiscală;

d) nu este fondatoare a unei persoane juridice;

e) nu este înregistrată în calitate de subiect al impunerii cu TVA;

f) nu înregistrează restanțe la bugetul de stat/local la situația de la 1 mai 2022;

g) pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2019–1 mai 2022 nu a beneficiat de sprijin financiar din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

(3) Nu cad sub incidența prezentei legi gospodăriile țărănești (de fermier) implicate în săvârșirea infracțiunilor economice specificate la art.244 și 244¹ din Codul penal nr.985/2002 și/sau a altor infracțiuni economice care au ca obiect activitatea de întreprinzător.

(4) În termen de două luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat va identifica gospodăriile țărănești (de fermier) care întrunesc condițiile stabilite la alin.(2) și va prezenta Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Procuraturii Generale și Ministerului Afacerilor Interne lista gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive în vederea pronunțării asupra acestora.

(5) În termen de 10 zile lucrătoare de la recepționarea informației prevăzute la alin.(4), Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură va prezenta Serviciului Fiscal de Stat lista gospodăriilor țărănești (de fermier) care, pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2019–1 mai 2022, nu au beneficiat de sprijin financiar din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat lista gospodăriilor țărănești (de fermier) implicate în săvârșirea infracțiunilor economice specificate la art.244 și 2441 din Codul penal nr.985/2002 și/sau a altor infracțiuni economice care au ca obiect activitatea de întreprinzător.

(6) După recepționarea informației prevăzute la alin.(5), Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 10 zile lucrătoare, va prezenta primăriei care a înregistrat gospodăria țărănească (de fermier) lista gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive pentru adoptarea deciziei de inițiere a procedurii de radiere a gospodăriei inactive din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier).

(7) Primăria va informa fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier), conform listei stabilite, despre inițierea procedurii de radiere, inclusiv prin afișarea listelor în locurile publice, pe panourile informative etc.

(8) În termen de 10 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei de inițiere a procedurii de radiere din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier), primăria va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a primăriei sau, în lipsa acesteia, pe panoul informativ al primăriei un aviz cu privire la inițierea procedurii de radiere din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier). Avizul va conține date cu privire la modalitatea și termenele de depunere a cererilor privind stoparea procedurii de radiere, de către gospodăriile țărănești (de fermier) care urmează a fi radiate, și de înaintare a creanțelor de către creditorii sau de către alte persoane interesate, de asemenea va conține adresa la care acestea pot fi depuse/înaintate.

(9) Cererile privind stoparea procedurii de radiere și creanțele pot fi depuse/înaintate nu mai târziu de două luni de la data publicării avizului prevăzut la alin.(8).

(10) Dacă cererile privind stoparea procedurii de radiere și creanțele nu au fost depuse/înaintate în termen de 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la alin.(9), primăria adoptă din oficiu decizia de radiere a gospodăriei țărănești (de fermier) din Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier).

(11) În cazul depunerii cererilor privind stoparea procedurii de radiere și al înaintării creanțelor, radierea gospodăriilor țărănești (de fermier) conform prezentei legi se anulează.

(12) În termen de 3 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei de radiere a gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive, primăria va prezenta Serviciului Fiscal de Stat informația necesară în vederea radierii codurilor fiscale din Registrul fiscal de stat, de asemenea va informa fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier) despre radierea acestora.

(13) În termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării informației prezentate de primărie, Serviciul Fiscal de Stat va asigura:

a) radierea codurilor fiscale ale gospodăriilor țărănești (de fermier) inactive din Registrul fiscal de stat fără efectuarea controlului fiscal;

b) informarea prestatorului de servicii de plată despre necesitatea închiderii conturilor bancare și/sau de plată;

c) anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturi, în cazul în care sunt aplicate;

d) informarea Casei Naționale de Asigurări Sociale privind gospodăriile țărănești (de fermier) inactive radiate.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

5. Autorul menționează că Legea contestată conține mecanisme de lichidare forțată a gospodăriilor țărănești inactive, lichidare care echivalează cu o deposedare a patrimoniului. Autorul consideră că procedura administrativă de radiere a gospodăriilor țărănești inactive, instituită de Legea nr. 51 din 10 martie 2022, este drastică și mai puțin protejată procedural decât procedura de stingere simplificată a obligației fiscale aplicabilă persoanelor juridice și fizice care practică activitatea de întreprinzător și care au datorii. În cazul lichidării fiscale simplificate, Serviciul Fiscal de Stat poate stinge obligația fiscală numai după ce au fost aplicate toate măsurile de executare silită și s-a stabilit lipsa unor bunuri, însă Legea contestată permite lichidarea gospodăriilor țărănești fără proceduri similare de verificare. Autorul consideră că Legea impune măsuri de notificare disproporționate și termene restrânse pentru formularea cererilor privind stoparea procedurii de radiere.

6. De asemenea, autorul critică faptul că statul alege să radieze entitățile care nu înregistrează restanțe la bugetul de stat și care nu generează costuri de colectare silită, însă gospodăriile țărănești care au datorii și pretind proceduri mai complexe nu sunt radiate din registru. Acest fapt conduce la o situație discriminatorie. Totodată, radierea codurilor fiscale ale gospodăriilor țărănești inactive din Registrul fiscal, fără a se efectua un control fiscal, ar echivala cu eliminarea unei garanții procedurale esențiale. Astfel, autorul susține că radierea celor 95 500 de gospodării țărănești din țară doar printr-o decizie unilaterală a administrației publice locale reprezintă o măsură disproporționată.

7. În viziunea autorului, Legea contestată ar impune autorităților publice locale sarcini administrative complexe și obligatorii, și anume identificarea listelor, informarea fondatorilor, publicarea avizelor în Monitorul Oficial. Aceste sarcini ar afecta bugetul local, deoarece pentru aceste servicii publice nu au fost alocate resurse financiare suplimentare din bugetul de stat.

8. Autorul notează că Legea contestată încalcă dreptul la moștenire, deoarece anulează dreptul moștenitorilor de a decide continuarea activității sau de a prelua bunurile moștenite sub formă de gospodării țărănești.

9. Potrivit autorului, textul contestat este contrar articolelor 1, 7, 9, 15, 16, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

11. Articolul 25 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la Curtea Constituțională îi acordă consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi și al doilea prerogativa sesizării Curții Constituționale „[...] în cazurile de supunere controlului constituționalității legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, [...] care nu corespund articolului 109 [...] din Constituție”. Prin urmare, în prezenta cauză, sesizarea trimisă de primarul satului Șestaci, raionul Șoldănești

în baza hotărârii Consiliului local din aceeași unitate administrativ-teritorială este formulată de un subiect cu drept de sesizare.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) și modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, ține de competența Curții Constituționale.

13. Obiectul sesizării îl constituie prevederile menționate la § 1 *supra*. Prevederile respective nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

14. Curtea reține că autorul sesizării a invocat articolele 1 alin. (3) (*statul de drept*), 7 (*Constituția, Legea Supremă*), 9 (*principiile fundamentale privind proprietatea*), 15 (*universalitatea*), 16 (*egalitatea*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 109 (*principiile de bază ale administrației publice locale*) din Constituție.

15. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că articolele 1 alin. (3), 7, 9, 15, 16 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Acestea pot fi invocate, în special, dacă se constată aplicabilitatea lor împreună cu alte dispoziții din Constituție (HCC nr. 13 din 30 aprilie 2024, § 38; HCC nr. 7 din 10 iunie 2025, § 68; DCC nr. 74 din 3 iulie 2025, § 16).

16. Consiliile autorităților publice locale sunt abilitate cu prerogativa de a sesiza Curtea Constituțională. Totuși, potrivit dispozițiilor articolului 25 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, acestea pot invoca doar articolul 109 și, respectiv, articolul 111 din Constituție sau orice articol din Constituție care are legătură cu principiile menționate de acestea (a se vedea DCC nr. 178 din 12 decembrie 2023, § 22).

17. Așadar, consiliul unității administrativ-teritoriale trebuie să demonstreze că normele criticate afectează principiile constituționale care guvernează administrarea publică locală.

18. În această cauză, autorul a menționat că Legea contestată ar genera costuri semnificative pentru bugetul local prin raportare la procedura administrativă de radiere generală a peste 95 500 de gospodării țărănești din țară.

19. Așadar, Curtea precizează că autorul s-a limitat la invocarea articolelor din Constituție, dar nu a argumentat relevanța și pertinența acestora și nu a demonstrat în ce mod dispozițiile criticate restrâng autonomia locală a unității administrativ-teritoriale ale cărei interese le reprezintă.

20. Pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) și 140 din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. f), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind controlul constituționalității articolului I alineatele (1), (2), (4), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12) și (13) din Legea nr. 51 din 10 martie 2022 privind instituirea unor măsuri de susținere a

activității gospodăriilor țărănești (de fermier) și modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale depusă de dl primar Iacob Guja, în baza hotărârii Consiliului local din satul Șestaci, raionul Șoldănești.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 11 iunie 2026

DCC nr. 108

Dosarul nr. 244a/2025